

Кваліфікаційна робота на здобуття СВО «Магістр»
зі спеціальності 022 Дизайн ОПП «Концептуальний дизайн»

Шмариґа Марґарита Андріївна

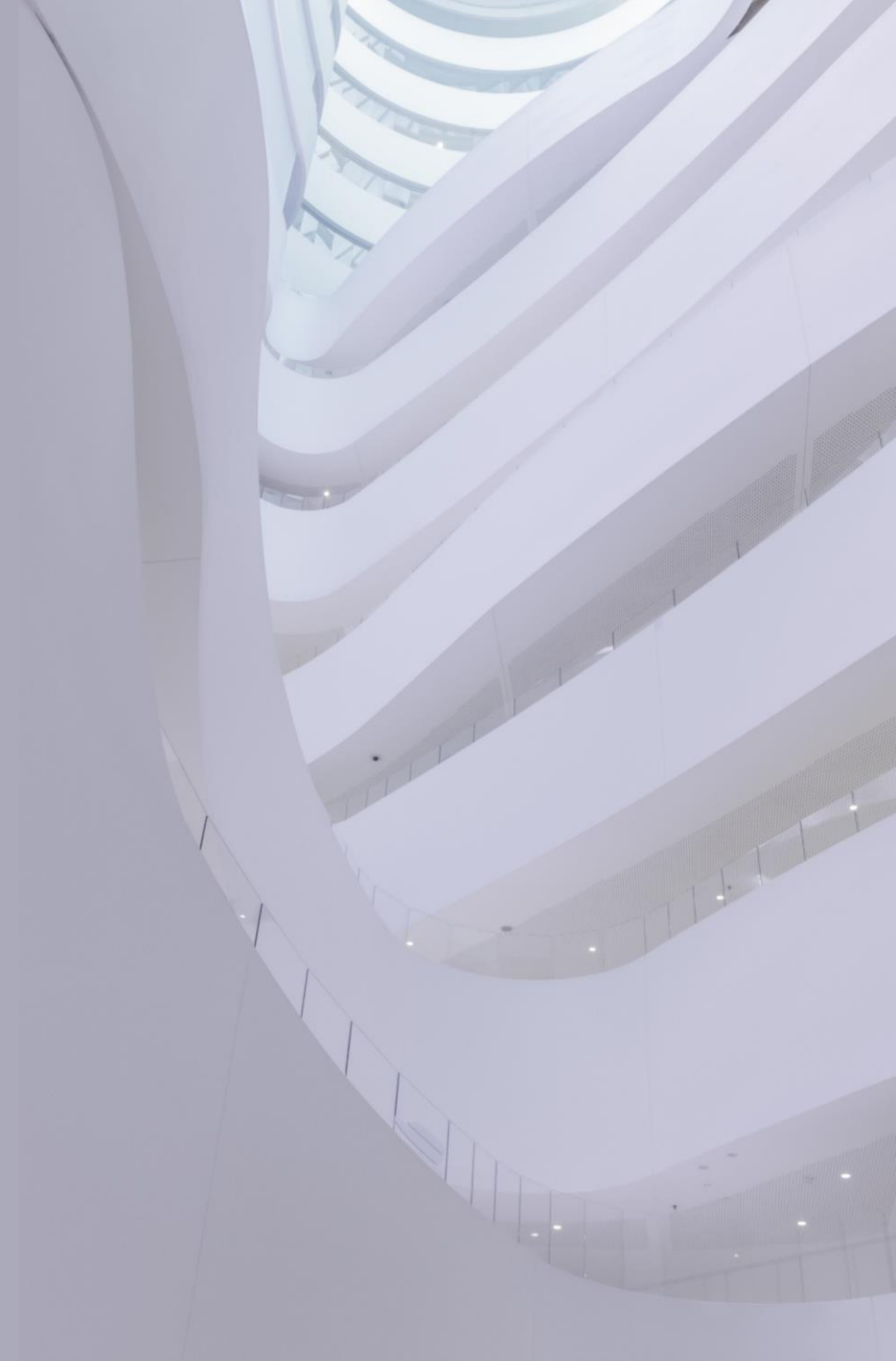
Деконструктивізм в дизайні одягу: Принципи і методи проектування

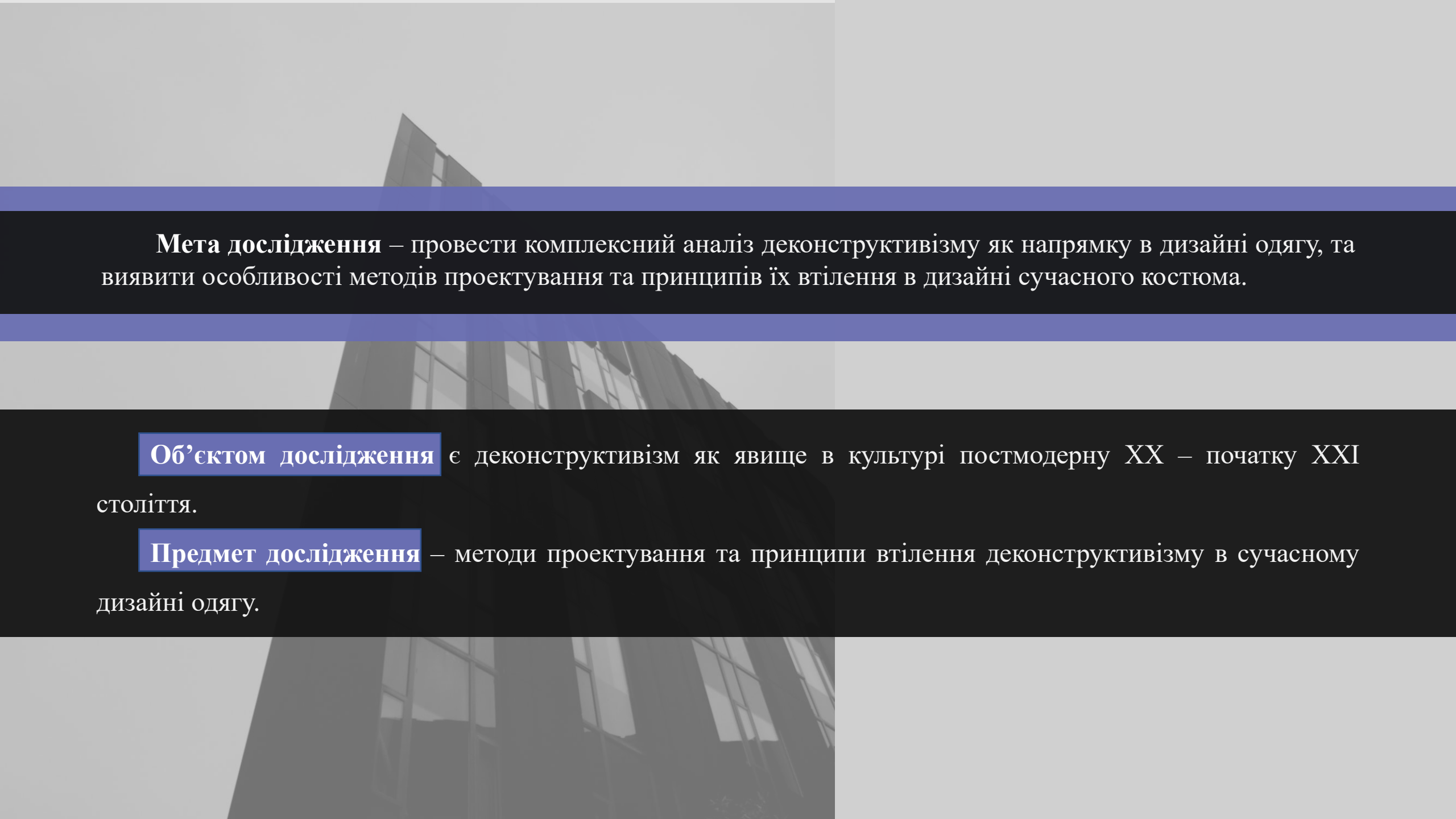
Науковий керівник: Лаґода Оксана Миколаївна,
доктор мистецтвознавства, професор, зав. кафедри «Дизайн тканин та одягу»

Харків 2022

Актуальність теми дослідження.

Під впливом деконструктивізму дизайн дедалі більше зачіпає сфери емоційного та підсвідомого. Формулювання «форма слідує функції» замінюється новим – «форма слідує емоції». Дизайнери проектують речі-знаки та продають емоції та враження, а метод деконструктивізму є одним із способів створення емоційно значущих речей. Деконструктивізм – це дуже «живий» метод, що викликає емоції, в ньому у відповідних пропорціях присутні дисонанс та гармонія, що є однією з причин його сильного впливу на культуру періоду постмодернізму та розповсюдження в різних творчих сферах, зокрема, в дизайні костюма. Саме в дизайні одягу деконструкція постає як новий метод проектування, тобто – формотворення. Особливу активність деконструктивістський рух набирає наприкінці ХХ ст., коли дизайнери привертають все більше уваги до цього напрямку. Однак, попри існуючу невелику кількість робіт дизайнерів, які працюють у напрямку деконструктивізму, сам процес залишається мало дослідженим. З чого можна зробити висновок, що обрана тема є актуальною.

Мета дослідження – провести комплексний аналіз деконструктивізму як напрямку в дизайні одягу, та виявити особливості методів проектування та принципів їх втілення в дизайні сучасного костюма.

Об'єктом дослідження є деконструктивізм як явище в культурі постмодерну ХХ – початку ХХІ століття.

Предмет дослідження – методи проектування та принципи втілення деконструктивізму в сучасному дизайні одягу.

Основні завдання дослідження:

- *проаналізувати* наукову літературу по обраній темі, *сформувати* та *систематизувати* різнопланові джерела дослідження;
- *виявити* основні етапи застосування деконструктивізму в дизайні одягу та чинники, які впливали на його розвиток;
- *визначити* особливості концептуальних підходів, методи і принципи проектування одягу за напрямком деконструктивізму;
- *окреслити* тенденції розвитку деконструктивізму в умовах сучасності;
- *спроєктувати* авторську колекцію одягу і виготовити в матеріалі одну модель з колекції.

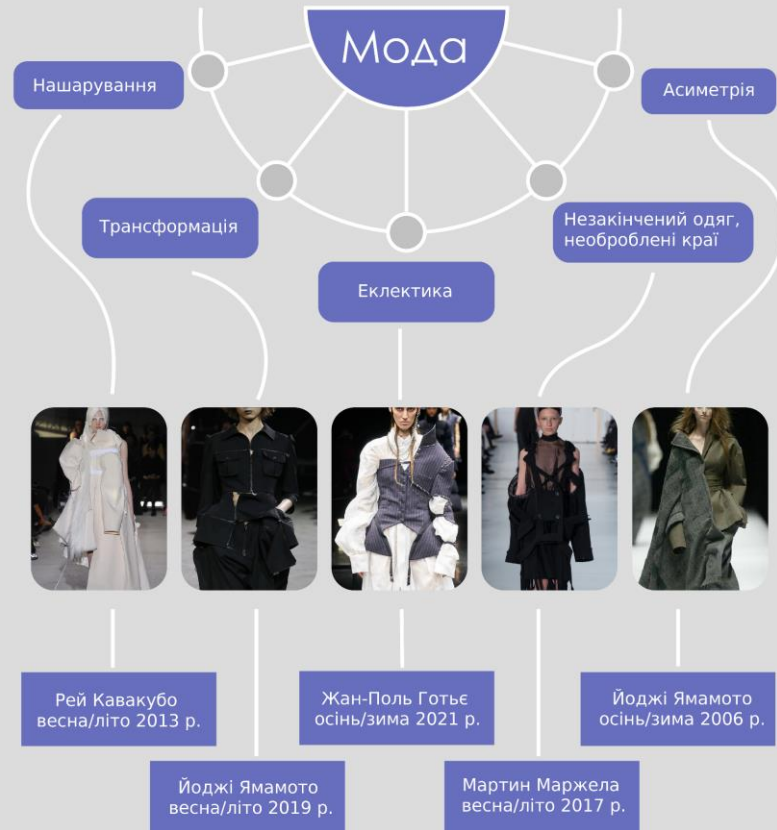
Межі дослідження охоплюють другу половину ХХ століття і до сьогодні, тому що саме у цей період виникає та розвивається напрям деконструктивізм. Головний акцент зроблено на роботах дизайнерів від дев'яностих років і до сьогодні. Географічні межі охоплюють досвід дизайнерів країн Західної Європи, США і Японії.

Метод деконструктивізму в дизайні

Характеристика деконструктивізму в архітектурі

Характеристика деконструктивізму в моді

ЕТАПИ РОЗВИТКУ ДЕКОНСТРУКТИВІЗМУ В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

1 Субкультури

Стартовим імпульсом стали процеси децентралізації. Висока мода втрачає позиції лідера, тепер великий вплив на тренди має вулиця, молодіжні субкультури та маргінальні верстви населення. Основним вектором розвитку моди другої половини 1960-70-х років стають субкультури (їпії) та іпани. Субкультури виявилися настільки сильними двигунами системи моди, що на їх основ з'явилися стійкі стилі, для яких деконструкція стала частиною ДНК.

60-і – 70-і р.

80-і р.

Японські дизайнери

2

Мода кінця 1980-х роках асоціюється з творчістю японських дизайнерів, насамперед, Ісей Міке, Йоджі Ямамото та Рей Кавакубо, які трансформують усі правила та тенденції, що існували раніше в європейській моді та формують нову естетику. Їх творчість ґрунтується на більш глибокій філософії, ніж проста руйнація – тепер це сприйняття людської фігури як арт-об'єкта, стирання її меж, пошук нових функцій костюма за рахунок конструкції, форми, комбінування виробів та способів носіння.

3 Гранж

У другій половині 1980-х періодичне оновлення моди полягало не так у зміні стилів, як у зміні концептів. Основні напрямком того часу став гранж – це неоднорідність, еkleктичність, випадкові комбінації пластичних форм, поєднання несумісних фактур, кольорів та принтів. У моді гранж активно проявився у 90-і р. завдяки творчості Жана-Поля Гот'є та Марка Джейкобса. Концепція провокатора моди – зміщення жанрів та стилів, колажність, іронія, наївність, вільна гра зі смислами та джерелами, що руйнує стереотипні уявлення про «красу» та «правильність» у моді.

90-і р.

00-і – 10-і р.

Антверпенська шістірка

4

У 1990-х та першому десятилітті 2000-х рр. деконструктивізм асоціюється з інтелектуальним ставленням до костюма, що містить у собі гостру ідею. Деконструктивізм має величезний вплив на сучасну моду. Ці впливи візуалізуються у формотворенні та декоруванні костюма, але частіше мають концептуальний характер. Дизайн стає одним із імпульсів, що ведуть до поступової зміни масової свідомості, розширення діапазону прийняття. Відбувається засвоєння масовою культурою культурних цінностей, які раніше вважалися маргінальними і сприймалися агресивно або ігнорувалися.

5

20-і р.

Сучасність

Про новий етап розвитку деконструктивізму як художнього методу свідчить зміна якісних прийомів у практиці роботи з формою. Тепер головним є не руйнування, а синтез: з'єднання, складання, скрещування, гібридизація та мутація. Перетворення в костюмі стали більш складними, вони охоплюють не тільки форму та конструкцію, але й взаємовідносини між декількома формами, їх частинами та шарами, при цьому стилеві джерела можуть бути абсолютно різними.

КОНЦЕПЦІЇ

ДЕКОНСТРУКТИВІСТСЬКИЙ ПІДХІД В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

Comme des Garçons

Деконструкція
Форми
*Переосмислення
силуету*

Jean Paul Gaultier

Деконструкція
Образу
*Змішання
стилей*

Yohji Yamamoto

Деконструкція
Конструкції
*Вільний крій,
асиметрія*

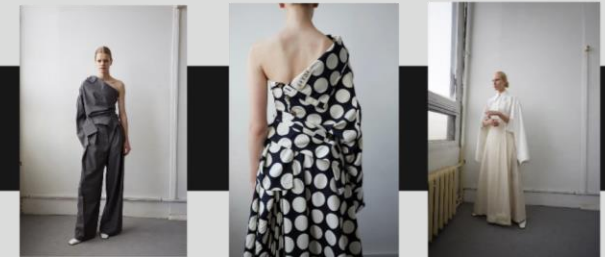
Maison Martin Margiela

Деконструкція
Проектування
Апсайклинг

Awake Mode

Деконструкція
Конструкції
Асиметрія

Mood board

Фор-ескізи

Художні ескізи
«ДИСОНАНС»

Джерело натхнення

Даніель Лібескінд

Німецько-польсько-американський архітектор-дееконструктивіст.

Заха Хадід

Ірако-британський архітектор, представник деконструктивізму.

Принципи деконструктивізму в дизайні одягу

Комбінаторний метод дає можливість здійснювати проектну діяльність за двома напрямками: створення нових структурних побудов та варіювання різними способами. Трансформативне формоутворення за принципами комбінаторики застосовується для виявлення найбільшої різноманітності при поєднанні обмеженого числа елементів.

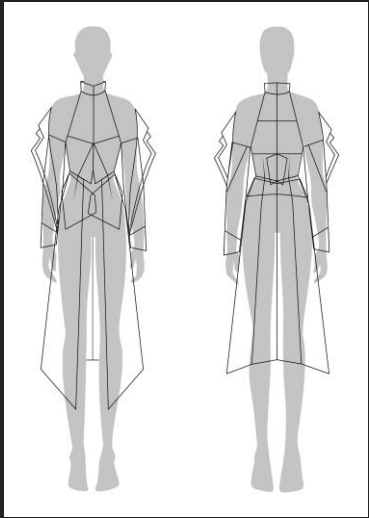
Метод плоского крою дозволяє здійснювати часткову чи повну трансформацію поверхні цілого шматка. Перетворення трансформи відбувається за принципом «розгортання – згортання», що визначає різні зміни в просторовому положенні шматка тканини та «регулювання – фіксація» величини, об'єму і форми деталей одягу.

модульний метод дозволяє забезпечити різноманітність форми за рахунок взаємної заміни деталей-модулів, перетворюючи просте на складне, малена велике та навпаки, це також дозволяє змінювати призначення та асортимент виробу. Модуль – вихідна одиниця виміру, частіше за все простої геометричної форми, що повторюється та укладається без залишку в цілісній формі (об'єкті).

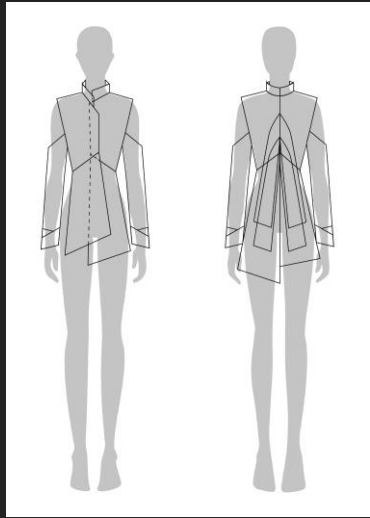
Трансформація площини матеріалу є простішим видом трансформації. Дозволяє видозмінити поверхню матеріалу за допомогою наступних прийомів: складання, прорізування, розрізання, перфорації, плетіння, аплікації та ін.

Кінетизм (від грец. kinetiko's – що приводить до руху) – метод проектування, в основі якого лежить ідея руху та зміни форми. Кінетичний метод полягає в наданні динаміки формі, декору, малюнкам тканин.

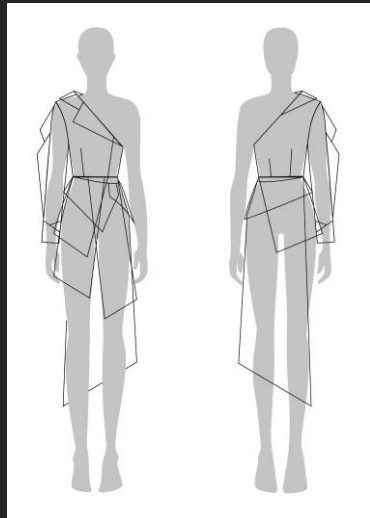
Метод деконструкції складається в новому підході до моделювання одягу, що являє собою маніпулювання формою і посадкою виробу на фігурі. Зазвичай метод деконструкції – це використання асиметричного крою, нерівних країв одягу, розривів, будь-яких розрізів і дірок, розподіл конструкції на праву і ліву половини; метод інверсії, елементи незавершеності, порушення традиційної технології.

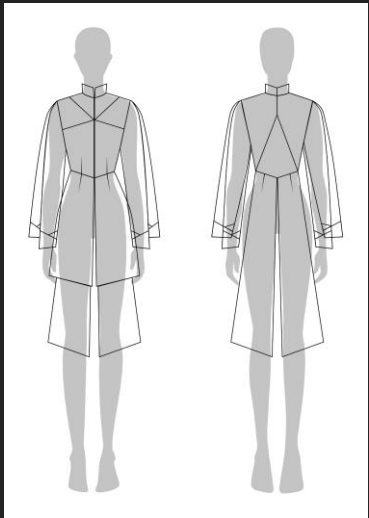
Технічний рисунок моделі №1

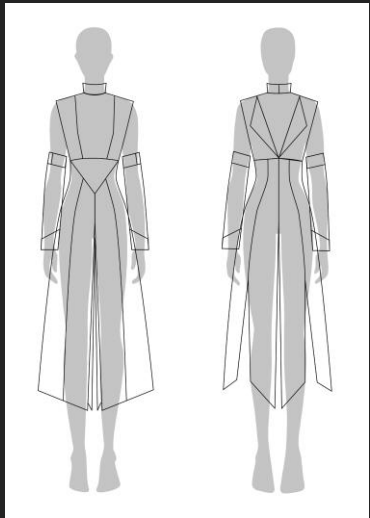
Технічний рисунок моделі №2

Технічний рисунок моделі №3

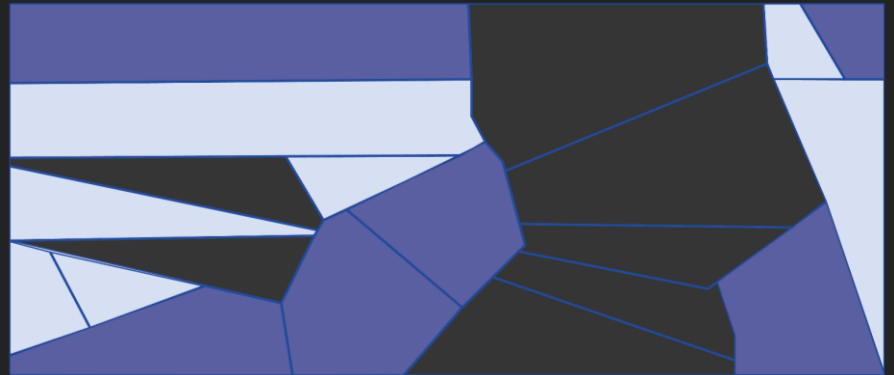

Технічний рисунок моделі №4

Технічний рисунок моделі №5

Матеріали:
1. Котон
2. Штучна шкіра

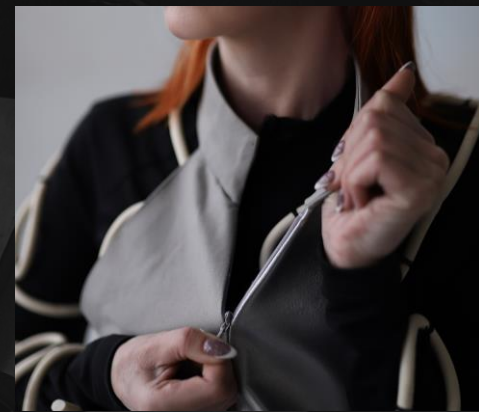

Фото готового виробу

«ДЕКОНСТРУКТИВІЗМ В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ: ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ ПРОЕКТУВАННЯ»

Мета дослідження – провести комплексний аналіз деконструктивізму як напрямку в дизайні одягу, та виявити особливості принципів і методів його реалізації в дизайні сучасного костюма.

Об'єктом дослідження є деконструктивізм як явище в культурі постмодерну ХХ – початку ХХІ століття.

Предмет дослідження – методи проектування та принципи реалізації деконструктивізму в сучасному дизайні одягу.

Основні завдання дослідження:

- проаналізувати наукову літературу по обраній темі, сформулювати та систематизувати різноманітні джерела дослідження;
- виявити основні етапи застосування деконструктивізму в дизайні одягу та чинники, які впливали на його розвиток;
- визначити особливості концептуальних підходів, методи і принципи проектування одягу за напрямком деконструктивізму;
- окреслити тенденції розвитку деконструктивізму в умовах сучасності;
- спроектувати авторську колекцію одягу і виготовити в матеріалі одну модель з колекції.

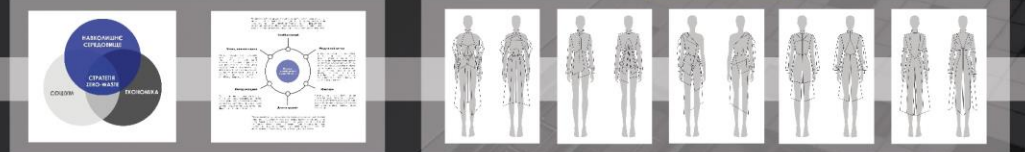
КОНЦЕПЦІЇ		ДЕКОНСТРУКТИВІСТСЬКИЙ ПІДХІД В ДИЗАЙНІ ОДЯГУ	
Сараєн де Гаспарт	Деконструктивізм		
Юкіо Ямамото	Деконструктивізм		
Жак-Поль Готтьє	Деконструктивізм		
Мартін Маргелла	Деконструктивізм		
Авельяно Армані	Деконструктивізм		

Концепція

Колекція демісезонного одягу «Дисонанс» складатиметься із п'яти одиниць. Верхній одяг має чіткі, геометричні форми, нижній навіски – пластичні лінії. Нижній шар одягу – це сама людина, силует без чіткого означення, верхній шар одягу – це суцільство мінливого та неоптимального. При роботі із джерелом, метою було не копіювання форми та ліній архітектури і перенесення їх у костюм, а розуміння самих принципів та застосування їх у дизайні одягу. Слід за архітектурою образи у колекції будуть мінімалістичними за формою та кольором. Кольорова гама дотримуватиметься монохромної палітри відтінків, які наближені до сірих, сріблястих відтінків (перлино-сірий). Проектна розробка спрямована на жінок віком від 20 до 45 років, які входять у склад «східних» типів споживачів. Потенційними клієнтами можуть виступати молоді жінки із класів «експериментатор» «честе», оскільки представники обох типів близькі до розуміння дизайнераського світогляду. Основні прийоми реалізації принципів деконструктивізму застосовуються на використаних методах трансформації та zero waste. Обидва методи є наслідками впливу деконструктивного способу мислення. Колекція покаже, як звичайні речі набувають незвичайного значення. В залежності від того яка людина буде носити цей одяг, та як вона буде його носити, він буде сприйматися по-різному. Трансформація підкреслює варіативність вибору споживача, розкриває можливості, не обмежує у виборі. Головна ідея передає незалежну та свідому особистість, підкреслити її переваги.

Технічні рисунки

Джерело натхнення

Архітектура деконструктивізму – є головним чинником, завдяки якому про деконструкцію дізналась широка аудиторія. Саме через архітектуру деконструктивізм потрапив у дизайн одягу та розвинувся у власному ключі. Деконструктивна архітектура поділяється на два типи: у першому – присутні чіткі геометричні форми, а у другому – пластичні та гнучкі. Беручи це до уваги, було вирішено поєднати геометричні та пластичні форми. Референсами для розробки колекції стали проекти архітекторів деконструктивістів – Даниеля Лібескінда і Заха Хадід.

Даниель Лібескінд

Заха Хадід

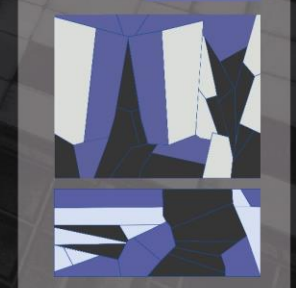
MOOD BOARD

Фор-ескізи

Крій ZERO-WASTE

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. В результаті аналізу зарубіжної та вітчизняної літератури було сформовано такі групи джерел, як: теоретико-методологічна база дослідження деконструктивізму як явища; формально-стилістичні характеристики авторського підходу щодо деконструкції та формування дизайн-концепцій; візуально-аналітичні матеріали – каталоги творів концептуального мистецтва, архітектури і дизайну одягу. Проведений аналіз джерел показав, що деконструктивізм є неоднозначним напрямком, без чітких кордонів або ознак. Попри це, він зміг віднайти своїх послідовників, серед митців та науковців. При цьому саме явище все ще залишається маловивченим, що дає простір для власного дослідження.
2. Встановлено і охарактеризовано основні етапи застосування деконструктивізму в дизайні одягу. Так, формування цього напрямку почалося в час активного розвитку субкультур у 1960-і роки. Децентралізація відкрила шлях до становлення першого етапу розвитку. Другий етап пов'язаний з гучним успіхом японських дизайнерів у 1980-і роки, коли деконструкція набула більш глибинного характеру під впливом філософії сходу. У 1990-і роки мода стала більш епатажна та провокативна, з'явився гранж, а разом із ним нове відгалуження деконструктивізму, обумовлене творчістю «Антверпенської шестірки» дизайнерів. Завдяки їм відбувалася адаптація деконструкції до масової культури у 1990-х – на початку 2000-х років. Наступний етап триває в наш час і відносить деконструкцію до розряду художнього методу, що діє за принципом синтезу.

3. Визначено основні види концептуальних підходів та особливості їх методів та принципів проектування. До основних типів концепцій можна віднести: деконструкцію форми, деконструкцію конструкції, деконструкцію образу та деконструкцію процесу проектування. Серед поширених засобів в дизайні, за допомогою яких досягається деконструкція, визначено, насамперед, асиметрію та трансформацію.
4. Показано, що тенденції розвитку деконструктивізму в умовах інтенсифікації концептуального дизайну та індустрії моди, виявляють такі ключові ознаки деконструкції, як орієнтованість на екологічність – матеріалів, технологій, ресурсів тощо, ощадність витрат та сталість споживання визначених груп споживачів як філософію способу їх життя. Доведено, що метод деконструкції в сучасному дизайні одягу має значний формотворчий потенціал.
5. Спроектовано авторську колекцію одягу «Дисонанс» із використанням методів деконструктивізму та виготовлено у матеріалі одну модель із колекції із застосуванням принципів деконструктивізму. Результатом поєднання методів і принципів деконструкції, через трансформацію та zero-waste у дизайні одягу стала експериментальна модель виконана у матеріалі.

У підсумку, можна зазначити, що деконструктивізм – це «живий» метод гібридизації, деструктуріалізації та синтезу, що має велику кількість відгалужень та може бути задіяний на всіх етапах проектування та виробництва одягу як новий вектор розвитку актуального дизайну.

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!